

POSTANOWIENIE

Dnia 26 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **M.P.**
skazanego z art. 200 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w dniu 26 listopada 2025 r.,
wniosku obrońcy o wyłączenie **SSN M.S.** od rozpoznania kasacji
od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach
z dnia 15 lipca 2024 r., II Ka 48/24,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim
z dnia 3 października 2023 r., sygn. akt II K 1227/21,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k.

postanowił

**wyłączyć sędziego SN M.S. od rozpoznania sprawy o sygn.
akt II KK 569/24.**

UZASADNIENIE

W dniu 20 grudnia 2024 r. do Sądu Najwyższym wpłynęła kasacja obrońcy
skazanego M.P. od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 15 lipca 2024 r.,
sygn. akt II Ka 48/24, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Mińsku
Mazowieckim z dnia 3 października 2023 r., sygn. akt II K 1227/21.

Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą II KK 569/24 i zarządzeniem Prezesa Izby Karnej z dnia 9 stycznia 2025 r. przydzielona do referatu SSN M.S. (k. 58).

Po otrzymaniu zawiadomienia o składzie wyznaczonym do rozpoznania sprawy, obrońca zwrócił się do Sądu Najwyższego z wnioskiem o zbadanie w trybie art. 29 § 5 i nast. ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym spełnienia przez SSN M.S. wymogów niezawisłości i bezstronności w niniejszej sprawie (k.70).

Zarządzeniem z dnia 27 lutego 2025 r. Prezes SN kierujący pracami Izby Karnej odrzucił ów wniosek, uznając go za niespełniający wymogów ustawowych, jednocześnie przyjmując go jako wniosek o wyłączenie sędziego w trybie art. 41 k.p.k. (k.80).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek jest zasadny.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k., sędzia ulega wyłączeniu od rozpoznania sprawy, jeśli istnieje okoliczność mogąca wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności przy jej rozpoznawaniu. O potrzebie zastosowania instytucji wyłączenia sędziego decyduje między innymi ocena, czy dla postronnego obserwatora zachodzą, w realiach sprawy, takie okoliczności, które w odbiorze społecznym mogą budzić wątpliwości co do bezstronności sędziego (zob. postanowienie SN z dnia 3 listopada 2021 r., IV KO 86/21).

Sędzia SN M.S. został powołany przez Prezydenta RP do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych. Następnie, decyzją Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego został przeniesiony do orzekania w Izbie Karnej Sądu Najwyższego. Procedura powołania tego sędziego na urząd sędziego Sądu Najwyższego przebiegała z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3).

Nie bez znaczenia przy tym jest, że SSN M.S. pierwotnie został powołany na urząd sędziego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, a dopiero decyzją Pierwszego Prezesa SN został przeniesiony do Izby Karnej Sądu Najwyższego. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w swych wcześniejszych orzeczeniach wskazywał konsekwentnie, że Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie stanowi sądu w rozumieniu art. 267 TFUE (zob. np. wyrok TSUE z 21 grudnia 2023 r. w sprawie L.G. przeciwko Krajowej Radzie Sądownictwa, C-718/21; wyrok TSUE z 7 listopada 2024 r. w sprawie C.W. S.A i in., przeciwko Prezesowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów, C-326/23). Analogiczne stanowisko w kontekście standardu prawa do sądu w ramach art. 6 ust. 1 EKPC wyrażał Europejski Trybunał Praw Człowieka (zob. np. wyrok ETPC z 8 listopada 2021 r. w sprawie Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce, skargi nr 49868/19 i 57511/19).

Samo powołanie sędziego M.S. na urząd sędziego Sądu Najwyższego przez Prezydenta RP było wadliwe także dlatego, że nastąpiło bez wymaganego Konstytucją RP wniosku KRS o przedstawieniu Prezydentowi jego kandydatury na urząd sędziego Sądu Najwyższego. Postanowieniem NSA z 27 września 2018 r., II GW 28/18, zostało wstrzymane wykonanie uchwały KRS z dnia 28 sierpnia 2018 r., nr 331/2018, w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na dwadzieścia stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, dotyczącej m.in. M.S., do czasu rozpoznania przez TSUE pytań prejudycjalnych, a ostatecznie Naczelny Sąd Administracyjny, wyrokiem z dnia 11 października 2021 r. stwierdził nieważność tej uchwały KRS.

Niezależnie od podniesionych wyżej okoliczności odnoszących się indywidualnie do SSN M.S., należy podkreślić, że w świetle uchwały trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, ilekroć w orzekaniu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, mamy do czynienia z sądem pozbawionym przymiotu bezstronności i niezależności, co prowadzi do

nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Wynika to z tego, że Krajowa Rada Sądownictwa w aktualnym składzie nie reprezentuje środowiska sędziowskiego, a zatem nie jest organem, o którym mowa w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22). W stosunku do sędziów Sądu Najwyższego ta wada nominacyjna ma szczególne znaczenie, co wynika z kluczowych kompetencji tego Sądu, mającego gwarantować niezakłócone, prawidłowe funkcjonowanie demokratycznego państwa prawnego oraz obiektywny standard niezależności, niezawisłości i bezstronności orzekania (por. uchwała trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20).

Skoro więc strona domaga się wyłączenia sędziego powołanego do Sądu Najwyższego na podstawie wniosku Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w składzie i trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. od rozpoznania jej sprawy, trafnie dostrzegając – w kontekście swoich interesów procesowych - ryzyko związane z bardzo poważnie rysującą się możliwością uznania w przyszłości, że w jej sprawie wystąpiło uchybienie w postaci bezwzględnej przyczyny odwoławczej, tj. nieprawidłowej obsady sądu - trzeba przychylić się do jej wniosku.

Z tych samych względów wielokrotnie już Sąd Najwyższy wskazywał na potrzebę wyłączenia sędziego SN M.S. od rozpoznania spraw z uwagi na brak przymiotu niezawisłości i bezstronności (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2023 r., I KK 240/22, z dnia 22 października 2024 r., I KK 388/23 i z dnia 9 października, II KK 360/23). Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni wyrażone w tych orzeczeniach poglądy aprobuje i uznaje za własne.

W tym stanie rzeczy, mając nadto na uwadze, że wielokrotnie już w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażano pogląd, iż w sytuacji wystąpienia ryzyka nieprawidłowej obsady sądu uzasadnione jest zastosowanie instytucji wyłączenia sędziego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 8 czerwca 2022 r., V KO 43/22; z dnia 23 czerwca 2022 r., II KO 48/22; z dnia 28 lipca 2022 r., V KO 69/22; z dnia 25 listopada 2021 r., I CSKP 524/21; z dnia 16 września 2022 r.,

III KK 339/22), należało uwzględnić wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego M.S. od udziału w niniejszej sprawie.

[WB]

[r.g.]